

Висновки. Отже, етнічною установкою називають – готовність особи сприймати ті або інші явища національного життя міжетнічних відносин, і відповідно до цього сприйняттям діяти певним чином в конкретній ситуації.

Вона фокусує в собі переконання, погляди, думки людей щодо історії та сучасного життя етнічної спільноти, її взаємозв'язків з іншими народами, людьми інших національностей. У своїй структурі установка об'єднує елементи емоційного і раціонального підходу до об'єктів при провідній ролі емоційного початку. Етнічні установки виступають формою вираження етнічної свідомості і відіграють важливу роль у підтримці етнічної ідентифікації індивіда й етнічної спільноти.

Література:

1. Бжсалава И.Г. Психология установки и кибернетика / И.Г. Бжсалава. – М. : Наука, 1966. – 315 с.
2. Крысько В.Г. Этническая психология: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. 2-е изд., стереотип. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 320 с.
3. Психология. Словарь / Под ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевско-го. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.
4. Платонов Ю.П. Основы этнической психологии. Учеб. пособие. – СПб.: Речь, 2003. – 452 с.
5. Узнадзе Дмитрий Николаевич. Психология установки. – СПб.: Питер, 2001. – 416 с.

Тези надіслані 28 лютого 2018.

Семенів Наталія Миронівна, Зуб Ліліана Романівна

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ЕТНІЧНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТСТВА

З самого малечку ми приписуємо себе до певної нації та країни, ототожнюємо себе з її членами внаслідок спільної історичної пам'яті, спільності культурних архетипів. Етнічна ідентичність властива кожній особистості, а виявляється у всіх у меншій чи більшій мірі. Оскільки, дослідження проблеми етнічної ідентичності в сучасному суспільстві зумовлена не тільки розвитком людської індивідуальності, а й демократичними змінами в постсоціалістичних країнах, зростання міжетнічної напруженості й конфліктів, посилення міграційних процесів.

При цьому особливої уваги потребує етнічної та національної ідентичності студентів з огляду на те, що саме студенти у найближчому майбутньому стануть визначальною силою у збереженні й подальшому розвитку національної державності.

Метою дослідження проведеного в студентському середовищі Національного університету «Львівська політехніка» було вивчення стану етнічної ідентичності студентів. Об'єктом дослідження став процес розвитку етнічної ідентичності особистості. Предметом дослідження є соціально-психологічні чинники та особливості формування етнічної ідентичності студентів.

Нетерпимість у психології – це неприйняття іншої людини, неготовність до Етнічна ідентичність – це результат когнітивно-емоційного процесу самоусвідомлення людини як представника якого-небудь етносу, певний ступінь ототожнення з цим етносом і відособлення від інших етносів .

Етнічна ідентичність є складовою соціальної ідентичності особистості. Це психологічна категорія, якою позначають усвідомлення людиною своєї належності до певних етнічних спільностей.

На основі знань про етнічні групи формується комплекс уявлень, які утворюють систему етнодиференціюючих ознак – мова, цінності, норми, історична пам'ять, релігія, міфи про спільних предків, національний характер, народне та професійне мистецтво, уявлення про рідну землю.

На формування і прояв етнічної ідентичності впливає цілий ряд факторів, обумовлених особливостями соціального оточення та міжгрупових відносин. Серед найсуттєвіших виділяють: 1) глобальні зміни в соціально-політичній сфері та пов'язані з ними зміни в міжетнічних відносинах; 2) гетерогенність або гомогенність етнічного оточення.

Дослідження проводилося на базі національного університету «Львівська політехніка». В ньому взяло участь 36 студентів третього курсу університету. Для проведення дослідження було використано три методики: методика «Дослідження типів етнічної ідентичності» Г. Солдатової та С. Риждова, експерт-опитувальник «Індекс толерантності» та тест «Культурно-ціннісний диференціал» Г. Солдатової.

Проведене дослідження демонструє відношення студентів до українців, людей польського походження та циганів. Найгірше відношення та найбільша дистанція виникає у наших студентів стосовно циган, тому українські студенти хочуть найменше спілкуватися із циганами. Найкраще студенти ставляться до своєї національності, тобто українців та людей польського походження. Це може виявлятися в тому, що наш менталітет, історія та культура досить схожі і взаємопов'язані і несуть у собі багато спільного.

Висновки. Встановлено, що етнічна ідентичність формується й існує в контексті соціального досвіду і процесу, з якими ідентифікують себе люди, або ідентифікуються іншими, як члени певної етнічної групи. Таким чином,

встановлено, що ідентичність – це широка концепція, що обумовлена великим масивом біологічних, психологічних, соціальних, політичних і культурних чинників.

Література:

1. Стефаненко Т. *Этнопсихология: Учебник для высших учебных заведений.* М.: ИП-РАН, 2000. 155 с.
2. Арбеніна В. Л. *Етносоціологія : навчальний посібник.* Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2009. 267 с.
3. Бандурка А. М., Друзи В. А. *Этнопсихология: Учебное пособие.* Харьков: Из-во Ун-та внутр. дел, 2000. 330 с.
4. Белинская Е.П., Стефаненко Т.Г. *Этническая идентичность: понятие, формирование, модели измерений. Этническая психология : хрестомат.* СПб.: Речь, 2003. 205 с.
5. Еріксон Е. *Ідентичність: юність і криза: пров. з англ. / Під ред. А. В. Толстих.* М., 1996. 46 с.

Тези надіслані 28 лютого 2018.

Семенів Наталія Миронівна, Михайловська Аліна

РІВЕНЬ ЕТНІЧНОЇ НЕТЕРПИМОСТІ У МІЖОСОБИСТІСНІЙ ВЗАЄМОДІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Студентська молодь є чутливою до проблеми полікультурної комунікації є студентська молодь. Це, водночас, актуалізує питання толерантності серед сучасної молоді щодо представників інших етнічних груп. Більше того, від студентів – майбутніх юристів, журналістів, філологів, психологів, педагогів та ін., здебільшого й залежать перспективи вирішення питання протидії ксенофобії, запобігання тероризму, проявам екстремістської поведінки серед громадян. Тому важливого значення набуває не лише доосмислення, операціоналізація поняття етнічної толерантності у категоріальному полі психології, а й вироблення необхідних психолого-педагогічних технологій для її формування у студентської молоді.

Метою дослідження проведеного в студентському середовищі Національного університету «Львівська політехніка» було виявити вплив індивідуально-психологічних та соціально-психологічних чинників на формування та прояви етнічної нетерпимості у студентів. Об'єктом дослідження стали психологічні особливості та засоби формування етнічної нетерпимості у студентів. Пред-